

BRUSY... PAMIĘTAJĄ !!!

OFIAROM
ZBRODNI
HITLEROWSKICH
W LATACH
1939-1945

SPOŁECZEŃSTWO
GMINY BRUSY

BRUSY

BRUSY

Ś. p.
Krzysztof Zieliński
† 1929-1945

Ś. p.
Janina K. Zielińska
† 1930-1944

Ś. p.
Jan Wirkus
† 22.3.1944

BRUSY

BRUSY

BRUSY

BRUSY

Leon Schindler
1877 - 22.1.1944

S.P. JOZEF
MIETKI
27 & LAT 33

BRUSY

W tym miejscu 1 września 1939 r. o świcie
broniąc granicy państwa przed niemiecką agresją
poległo dwóch funkcjonariuszy
Straży Granicznej Rzeczypospolitej Polskiej:
st. str. Piotr Leszczyłowski,
str. Adam Mieczysław Kozłowski.

• Czekajcie ich pamięci! •

*Przechodniu powiedz Ojczyźnie,
że spełniliśmy swój obowiązek.*

Skaszewo

Versailles P
28.6.1919
C 001

KONSPIRACYJNYM
HARCERZOM
Z BRACZY ILLIKOSIUSZKI
W BRUSACH
ODDANIĘCIE ZA OJCZYZNĘ
1939 - 1941
Dziękuję NIEKŁAMKANI 1991
Józefowi PASIAWITCZAKOWI 1993
Drogiemu ANTONI RÓŻEK 1990
Drodzemu DROGI SZYMA 1996
WSPÓLNE NAGROBIE WYSTAWIŁY
W BRUSACH 11.10.1996
W BRUSACH 1996

BRUSY

Dla uczczenia pamięci
poległych partyzantów

Jan Wirkus
Józef Dorawa
Józef Morozik
Leon Schutenberg
Franciszek Lesman
Edmond Kroplewski
Stanisław Przytarski

Którzy zginęli w dniu 21. III 1944
w walce z okupantem
hitlerowskim

Klub Oficerów Rezerwy
w Chojnicach

MĘCIKAŁ

JŌ BĚM LENO CHCŌĚ,
ŹEBĚ TWOJŪ MOWĚ
CO JE PŌN BŌG DŌĚ
NIE PRZĚKRĚĚĚ GROBĚ

JAN KARNOWSKI
1886 - 1939

IX
ZJŹDZ
KASZĚBŌW
28 Wrpea 2007

VII
DZĚN
JEDNOTĚ
KASZĚBŌW
„Ni ma Katalib bez Brusy”
Wrpea 28 wrpea 2007

BRUSY

Módl
se
za námi.
1925.

Rondo im.

Macieja

Płazyńskiego
Marszałka Sejmu RP

Spoleczność Gminy Brusy
Ofiarom katastrofy pod Smoleńskiem

17 X 2010

BRUSY

BRUSY

DĄB PAMIĘCI

Program:
„Katyni... szlaki od zapomnienia”
nr 26.10/3737/LUK/2010

posadzony dla uhonorowania

kapitana

Jana Ryngwelskiego

(ur. 10 września 1908 roku w Brusach,
zamordowanego przez NKWD
strzałem w tył głowy w Katyniu w roku 1940)

Spółeczność Miasta i Gminy Brusy
Brusy, 28 kwietnia 2019 roku.

BRUSY

BRUSY

BŁOGOSŁAWIONY
KSIĄDZ JÓZEF JANKOWSKI
-PALLOTYN-
+17.12.1890 -16.10.1941
TEŚNIKO DZIĘL
ZAMORDOWANY W OŚWIECIMIU
PATRON NASZEJ SZKOŁY
GMINY I KOŚCIOŁA W MĘCIKALE
CZYCKOWY 2009

CZYCKOWY

Bóg - Honor - Ojczyzna

Pamięci
Jana Binczyka ps. „Zagłoba”
leśniczego Leśnictwa Młynek
w latach 1928 - 1943,
polskiego patrioty,
komendanta
Powiatu Chojnickiego
Tajnej Organizacji Wojskowej
„Gryf Pomorski”
zamordowanego przez Niemców
20 maja 1943 roku

*Leśnicy Nadleśnictwa Przymusze
Młynek, 23 maja 2009 roku*

MŁYNEK

PIĘTY RODU WIECI CHOROŹLIWY
Z WIEDEJCZOSKA BARŁOCHÓC
* 2. MARCJA W OSTROWIE *
POCZĄŁ WYDYMIAĆ SIĘ
PO KARSZENIACH ZIEMI
W LATACH 1955 I 1961.

CZERNICA

BOHATEROM
Z.S.R.R.
ГЕРОДАМ
С.С.С.Р.
«1945.»

ŽABNO

COPA STEFAN
SZOPIŃSKI WŁADYSŁAW
ŁOŃSKI WŁADYSŁAW
SZMIDT JAN
KASZUBOWSKI FRANCISZEK
FRYMARK JOZEF
FRYMARK DOMINIKA
ERTMANCZYK FRANCISZKA

OFIAROM ZBRODNI
HITLEROWSKICH
W LATACH 1939

KOSOBUDY

Choćazym choćazępnibis dylim,
za siędła ułcnie, bo Ty jesteś zemłim
Psalm 21

Pamięci Mieszkanców
Gminy Brusy,
deportowanych w 1945 roku
przez sowieckie władze komunistyczne,
do katorzniczej pracy
na terenie Związku Sowieckiego,
gdzie wielu z Nich straciło życie.

Zrzeszenie Kaszubsko - Pomorskie O Brusy
Samorząd i Społeczność Miasta i Gminy Brusy

Brusy, 11 XI 2013 r.

BRUSY

TUTAJ W ROKU 1945 HITLEROWSCY OKUPANCI ROZSTRZELALI
64 KOBIETY POCHODZENIA ŻYDOWSKIEGO I WRAZ Z BUDYNKIEM
GOSPODARCZYM ZWŁOKI SPALILI
PRACOWAŁY ONE NA POBLISKICH TORACH KOLEJOWYCH
PO ODZYSKANIU WOLNOŚCI EKSKUMOWANE SZCZĄTKI ZWŁOK
POCHOWANO NA CMENTARZU KOMUNALNYM W CHOJNICACH
NIEZDOŁANO STAŁIC NAZWISK I BLIŻSZYCH DANYCH
CZEŚĆ ICH PAMIĘCI

WRZEŚN

LUBNIA-LEŚNO

Tu urodził się
Jan Karnowski
(16.05.1886-2.10.1939)
ideolog ruchu Młodokaszubskiego,
pisarz, regionalista.
W 70 rocznicę śmierci ten znak pamięci wzniesli
wdzięczni i dumni z dokonań Jego życia

Zaborcy i Gochowie.

Czarnowo 2 października 2009r.

CZARNOWO

OTWARTE

SKANSEN
+
MUZEUM
Pr.

Skansen i Muzeum
z siedzibą w
Brusy-Jaglie (Gmina Brusy)
74-200 BRUSY

BRUSY-JAGLIE

„Patriotom wznacza umiowanie tego, co ojczyznę,
umiowanie historii, tradycji, języka czy samego krajobrazu ojczystego.
Jest to miłość, która obejmuje również dzieła rękodźcy i owoc ich geniuszu.
Proby dla tego umiowania staje się kładzie sąrowanie tego dobra,
jakim jest ojczyzna. Nasze dzieje uczą, że Polacy byli zawsze zdolni
do wielkich ofiar dla zachowania tego dobra albo też dla jego odzyskania.
[...] Ojczyzna jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli i jako taka,
jest też wielkim obowiązkiem.”

Jan Paweł II
„Pamięć i rozumienie”

100. rocznica odzyskania
przez Polskę niepodległości
(1918-2018)

100. rocznica
powrotu Brus do Macierzy
(1920-2020)

Wdzięczni za odzyskaną wolność
Społeczność oraz Samorząd Miasta i Gminy Brusy

Brusy, 2 lutego 2020 roku

BRUSY

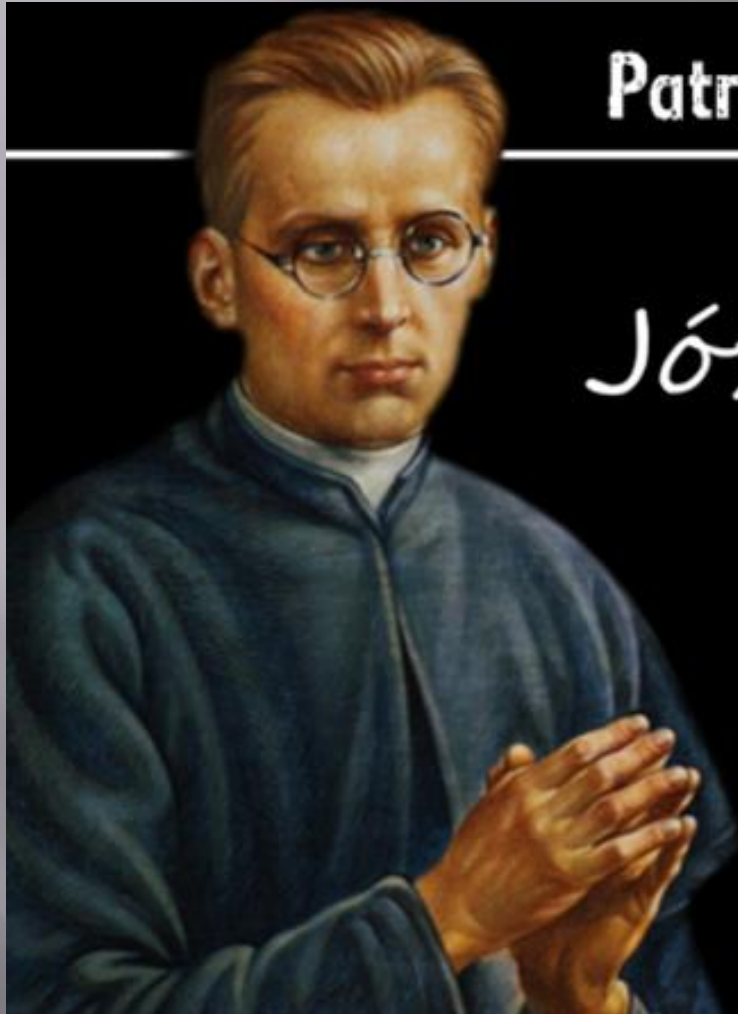
Patron Miasta i Gminy Brusy

Błogostawiony ks.

Józef Jankowski

17.11.1910 - 16.10.1941

Brusy pamiętają...

Brusy... pamiętają !!!

Foto: CKiB Brusy

Muzyka: Two Steps From Hell – „Evergreen”